

Veiligheidsaspecten LPG- tankstations

een onderzoek naar de veiligheidsaspecten van
LPG-tankstations

artikelcode 7435

Samenvatting

Van oktober 2006 tot maart 2007 heeft de VROM-Inspectie onderzoek gedaan naar de veiligheidsaspecten van LPG-tankstations. Dit naar aanleiding van eerdere onderzoeken uitgevoerd door de verschillende samenwerkende overheden (SEPH's) en regionale milieudiensten, waarbij veel overtredingen van kernbepalingen uit het Besluit LPG-tankstations milieubeheer waren geconstateerd (hierna te noemen: Besluit). Naar aanleiding van de uitkomsten van deze onderzoeken heeft de VROM-Inspectie overleg gevoerd met de betrokken brancheorganisaties. Op basis van deze gesprekken heeft de LPG-branche een plan van aanpak opgesteld om de situatie te verbeteren. Door de brancheorganisaties zijn de leden in verschillende nieuwsbrieven geattendeerd op de tekortkomingen en zijn LPG-tankstationhouders verzocht om verbeteringen door te voeren. Eén van de kernproblemen is dat het personeel van LPG-tankstations niet voldoende op de hoogte is van de noodprocedure in geval van een calamiteit. Ook wordt op LPG-tankstations onvoldoende aandacht besteed aan het voorkomen van ongelukken. De brancheorganisatie heeft daarom een Cd-rom gemaakt die als instructie voor (nieuwe) medewerkers dient. De VROM-Inspectie heeft tijdens het onderzoek "compliance assistance"¹ uitgevoerd door na te gaan of de Cd-rom is ontvangen door de tankstationhouders en of de medewerkers in de gelegenheid zijn gesteld de Cd-rom te bekijken. Ook is nagegaan of de Cd-rom bijdraagt aan de bijscholing van de (nieuwe) medewerkers.

Uit het onderzoek van de VROM-Inspectie kan worden geconcludeerd dat:

- de Cd-rom door 63 van de 100 bezochte tankstations niet is ontvangen en dat de medewerkers van 13 tankstations die de Cd-rom wel hebben ontvangen niet bekend zijn met de inhoud;
- gemeenten (het bevoegd gezag) de Cd-rom niet hebben ontvangen en ook niet op de hoogte zijn van de Cd-rom;
- de noodstopprocedure in de praktijk nooit op locatie wordt geoefend waardoor het personeel geen tot weinig kennis heeft van de werking van de noodstop;
- de vaste medewerkers redelijk op de hoogte zijn van de noodprocedure. In het opleiden van de parttime medewerkers wordt door de tankstations weinig geïnvesteerd;
- het Besluit op een aantal zaken ontoereikend is waardoor handhaving in sommige gevallen lastig is;
- het bevoegd gezag geen gebruik maakt van de vergunning om onvolkomenheden te regelen;
- ondanks dat het bevoegd gezag van mening is dat er vaak kernbepalingen worden overtreden, de controlefrequentie niet is toegenomen;
- veel gemeenten nog moeten beginnen met het wijzigen van de vergunning wat betreft de maximale doorzet.

¹ Kern van compliance assistance is het geven van informatie en uitleg over de regels zodat de doelgroepen de regels begrijpen en naleven. Compliance assistance komt niet in plaats van handhaving, maar is een instrument ernaast.

1	Inleiding	7
1.1	Aanleiding onderzoek	7
1.2	Wettelijke kader	8
1.3	Doelstelling	8
2	Werkwijze	11
2.1	Fase 1: Inventariseren LPG-tankstations	11
2.2	Fase 2: Uitvoeren van dossieronderzoek bij het bevoegde gezag en controlebezoeken bij de LPG-tankstations	11
2.3	Fase 3: Evaluatie LPG-onderzoek van de DCMR milieudienst Rijnmond	11
3	Resultaten dossieronderzoek en controlebezoeken	13
3.1	Onderzoeksopzet	13
3.2	Resultaten	14
4	Evaluatie LPG-onderzoek van de DCMR	17
5	Conclusies en aanbevelingen	19
5.1	Conclusies	19
5.2	Aanbevelingen	19
	Bijlage I: lijst bezochte LPG-tankstations	21
	Bijlage II: Checklist	25
	Bijlage III: Nadere eisen opgesteld door de DCMR Milieudienst Rijnmond	33

1 Inleiding

1.1 Aanleiding onderzoek

Verschillende samenwerkende overheden (SEPH's) en regionale milieudiensten in het land hebben tussen 2003 en 2005 onderzoek gedaan naar de veiligheid LPG-tankstations. In deze onderzoeken zijn veel overtredingen van kernbepalingen uit het Besluit LPG-tankstations milieubeheer (Besluit) geconstateerd.

De VROM-Inspectie wil dat naleving van kernbepalingen uit het Besluit LPG-tankstations milieubeheer ten opzichte van de uitkomsten van bovenvermelde regionale onderzoeken significant wordt verbeterd. De VROM-Inspectie heeft in diverse overleggen meegewerkt aan de verbetering van de externe veiligheid op LPG-tankstations. Deze inzet kan worden beschouwd als 'compliance assistance' t.a.v. LPG-tankstations.

Op 27 oktober 2004 is het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) in werking getreden. Het besluit stelt grenzen aan het risico dat bedrijven mogen veroorzaken voor hun omgeving. Volgens het Bevi moeten LPG-tankstations waarbij het plaatsgebonden risico de grenswaarde van 10^{-5} per jaar overschrijdt, uiterlijk 27 oktober 2007 zijn gesaneerd (urgente sanering). In de praktijk zijn dit vooral LPG-tankstations waar binnen een straal van 25 meter rond het vulpunt een kwetsbaar object staat. Voorafgaand aan het definitief in werking treden van het Bevi is door de directie Externe Veiligheid (EV) van het ministerie van VROM een saneringsprogramma voorbereid. In 2006 heeft de VROM-Inspectie een onderzoek uitgevoerd naar de voortgang van de 'urgente saneringen' van LPG-tankstations. Tijdens dit project is onderzoek gedaan naar de uitvoering van het saneringsprogramma en het feitelijk beëindigen van de verkoopactiviteiten.

Op 22 juni 2005 heeft de staatssecretaris van VROM een convenant afgesloten met de Vereniging technische commissie vloeibaar gas (VVG). Het convenant heeft als hoofddoelstelling het beëindigen van de plaatsgebonden risico knelpunten en groepsrisico aandachtspunten bij LPG-tankstations voor 1 januari 2010.

Om de hoofddoelstelling te halen voert de LPG-sector twee veiligheidsmaatregelen in namelijk:

- 1) Het toepassen van een verbeterde vulslang op LPG-autogastankauto's. Door het toepassen hiervan daalt de kans op een lekkage of een breuk en vermindert het aantal knelpunten met het plaatsgebonden risico.
- 2) Het aanbrengen van een hittewerende coating op alle LPG-autogastankauto's. Het aanbrengen van een hittewerende coating levert de brandweer meer tijdwinst op (voor ontruimingsmaatregelen en brandweerinzet), waardoor zij meer mogelijkheden heeft om een warme Boiling Liquid Expanding Vapour Explosion (BLEVE) te voorkomen. Dankzij de coating vermindert het aantal situaties met een overschrijding van de oriëntatiewaarde van het groepsrisico, zowel bij tankstations als langs transportroutes.

Als gevolg van het treffen van de veiligheidsmaatregelen door de LPG-sector verminderen de risico's en daarmee veranderen de afstanden voor het plaatsgebonden risico (PR) 10^{-6} per jaar.

De Regeling externe veiligheid inrichtingen (hierna: Revi) is onlangs gewijzigd en aangevuld met een afstandstabel voor bestaande tankstations waarbij wordt voldaan aan de grenswaarde voor het PR 10^{-6} per jaar.

Op basis van de gewijzigde afstanden kan vastgesteld worden hoeveel tankstations niet voldoen aan de grenswaarde 10^{-6} per jaar respectievelijk de oriëntatiewaarde van het groepsrisico (GR).

Na invoering van de veiligheidsmaatregelen, blijft een restcategorie LPG-tankstations over die niet voldoet aan de grenswaarde 10^{-6} voor het plaatsgebonden risico (PR) of de oriëntatiewaarde voor het groepsrisico (GR). De veiligheidsknelpunten bij deze restcategorie worden opgelost door een beperking van de doorzet in de milieuvergunning, het verplaatsen van het vulpunt of het verplaatsen van het gehele tankstation. Indien genoemde maatregelen niet leiden tot het oplossen van de veiligheidsknelpunten, zal de verkoop van LPG-autogas bij tankstations die niet voldoen aan PR-grenswaarden en GR-oriëntatiewaarden voor 2010 worden beëindigd.

Zowel het ministerie van VROM als de VVG steunen de verbetering van de veiligheid bij LPG-tankstations. De situatie wordt veiliger als ook de tankstationhouders en -medewerkers bewust worden gemaakt van de risico's op het tankstation. De VROM-Inspectie heeft daarom in de periode van oktober 2006 tot maart 2007 een onderzoek gedaan naar de veiligheidsaspecten bij LPG-tankstations.

Tijdens het onderzoek naar de veiligheidsaspecten bij LPG-tankstations was de Revi nog in conceptfase waardoor de grenswaarde 10^{-6} voor het plaatsgebonden risico (PR) of de oriëntatiewaarde van het groepsrisico (GR) niet zijn meegenomen.

1.2 Wettelijke kader

Wet milieubeheer

Op grond van artikel 8.1 van de Wet milieubeheer en bijlage 1, categorie 2 onder 2.1a van het Inrichtingen- en vergunningenbesluit milieubeheer is bepaald dat een vergunning is vereist voor de opslag van gassen of gasmengsels, al of niet in samengeperste tot vloeistofverdichte of onder druk in vloeistof opgeloste toestand.

Bij de oprichting van een LPG-tankstation kan niet worden volstaan met een melding op grond van het Besluit tankstations milieubeheer en het Besluit LPG-tankstations milieubeheer. Met betrekking tot de opslag van LPG moet vooraf worden nagegaan of op de gewenste locatie aan alle veiligheidsafstanden kan worden voldaan. LPG-tankstations zijn daarom altijd vergunningplichtig. In de considerans van de milieuvergunning wordt verwezen naar het Besluit tankstations milieubeheer Bijlage I en II en het Besluit LPG-tankstations milieubeheer. Indien voor een tankstation het besluit niet toereikend is, kunnen er aanvullende voorschriften in de milieuvergunning worden opgenomen.

Besluit LPG-tankstations milieubeheer

Om de veiligheid op en rond LPG-tankstations te regelen is in 1988 het Besluit LPG-tankstations milieubeheer opgesteld. In het besluit worden veiligheidsvoorzieningen verplicht gesteld en minimale afstanden tussen risicovolle punten onderling en afstanden tot derden vastgelegd.

Naast het Besluit LPG-tankstations is ook het Besluit tankstation milieubeheer van kracht op de LPG-tankstations omdat de tankstations naast LPG ook diesel en benzine verkopen .

Het besluit LPG-tankstations milieubeheer verwijst regelmatig naar CPR8-1. Specifiek voor LPG-tankstations is door de toenmalige Commissie Preventie van Rampen door Gevaarlijke Stoffen CPR 8-1 uitgebracht. Deze richtlijn verbiedt o.a. het afleveren van LPG aan tanks en gasflessen voor toepassingen waarbij LPG in de dampfase wordt onttrokken. Inmiddels is CPR8-1 vervangen door PGS16 (Publicatiereeks Gevaarlijke Stoffen).

1.3 Doelstelling

De kernvraag van dit onderzoek is:

- Worden de taken zoals vergunningverlening, toezicht en handhaving van LPG-tankstations door het bevoegde gezag uniform en dusdanig doeltreffend ingevuld dat door vergunninghouders aan de essentiële onderdelen van het LPG besluit wordt voldaan?

Om antwoord te kunnen geven op de kernvraag zijn bij het bevoegd gezag de volgende punten onderzocht:

- Zijn de vergunningen actueel en adequaat: zijn in de vergunningen aanvullende voorschriften opgenomen voor het in werking stellen van noodprocedures, de lekdichtheid van de LPG-installatie (en de controle daarop door de vergunninghouder), en het kennisniveau van het bedienend personeel ten aanzien van relevante aspecten?
- Zijn de controle en de handhaving op LPG-tankstations door het bevoegde gezag adequaat: hoe vaak wordt gecontroleerd (worden controlefrequenties volgens het handhavingsuitvoeringsprogramma uitgevoerd), hoe en op welke aspecten wordt gecontroleerd, wat is de toegepaste nalevingsstrategie bij geconstateerde tekortkomingen?

Er is voorts een feitelijke controle uitgevoerd bij de LPG-tankstations, gericht op onder andere kernbepalingen uit het besluit. Hierbij kwamen de volgende onderwerpen aan de orde:

- Voldoen de tankstations aan de essentiële kernbepalingen uit het Besluit, m.b.t. de gasdichtheid (en keuring daarop), het noodstopsysteem (en kennisniveau) en de aanrijdbevelingen?
- Is het personeel van LPG-tankstations - m.b.t. de Cd-rom en andere voorlichting (compliance assistance) - voldoende geïnstrueerd (in het bijzonder: is het personeel bekend met de noodprocedures)?

2 Werkwijze

Het onderzoek bestond uit drie fasen. De verschillende fasen worden in dit hoofdstuk kort toegelicht.

2.1 Fase 1: Inventariseren LPG-tankstations

In het kader van dit onderzoek is een inventarisatie van 100 LPG-tankstations gemaakt. Bij het selecteren van de 100 LPG-tankstations uit de circa 2000 LPG-tankstations in Nederland, zijn de volgende criteria gehanteerd: het aantal woningen binnen een omtrek van 80 meter, de aanwezigheid van scholen en/of bejaardenhuizen binnen een omtrek van 80 meter. Voor het overzicht van de geselecteerde LPG-tankstations wordt verwezen naar bijlage I.

In totaal zijn er 100 LPG-tankstations bezocht die evenredig over de vijf regio's van de VROM-Inspectie zijn verdeeld.

2.2 Fase 2: Uitvoeren van dossieronderzoek bij het bevoegde gezag en controlebezoeken bij de LPG-tankstations

Voorafgaand aan de controles bij de LPG-tankstations heeft dossieronderzoek bij het desbetreffende bevoegd gezag plaatsgevonden. Hierbij is gekeken naar de vergunning en de voorgaande controles door het bevoegd gezag.

Vervolgens heeft er een controle bij de LPG-tankstations plaatsgevonden. De controles waren onaangekondigd en gericht op de kernbepalingen uit het besluit. De dossieronderzoeken en de controles bij de LPG-tankstations hebben plaatsgevonden tussen november 2006 en maart 2007.

De volgende punten zijn hierbij aan de orde gekomen:

- Voldoen de tankstations aan de essentiële kernbepalingen uit het besluit, i.c. de gasdichtheid (keuringen), het noodstopsysteem (en kennisniveau) en de aanrijdbeveiligingen?
- Is het personeel van LPG-tankstations - m.b.t. de Cd-rom en andere voorlichting (compliance assistance) - voldoende geïnstrueerd (in het bijzonder: is het personeel bekend met de noodprocedures)?

Tijdens de controle werd gebruik gemaakt van een checklist. De checklist werd ter plaatse ingevuld. Van elke controle is een brief met de bevindingen aan het bevoegd gezag en de vergunninghouder gestuurd. Daar waar overtredingen van de voorschriften worden geconstateerd, zijn interventies gepleegd die schriftelijk aan het bevoegd gezag zijn medegedeeld.

De checklist is opgenomen in bijlage II.

2.3 Fase 3: Evaluatie LPG-onderzoek van de DCMR milieudienst Rijnmond

De LPG-tankstations in het Rijnmondgebied zijn tijdens het onderhavige onderzoek van de VROM-Inspectie niet meegenomen. Dit omdat de DCMR in 2005 en 2006 een onderzoek heeft uitgevoerd naar de veiligheidsaspecten bij deze tankstations. De resultaten van het onderzoek van de DCMR zijn uitgewerkt in hoofdstuk 4.

3 Resultaten dossieronderzoek en controlebezoeken

3.1 Onderzoeksopzet

Om de Inspectiemedewerkers, die deelnamen aan dit project te instrueren werd vooraf een pilot georganiseerd. Tijdens de pilot liet het bedrijf Gabo Nederland B.V. te Uden (door de dienst van Stoomwezen geaccepteerd) aan de projectleden op locatie bij een tankstation zien waar men op moest letten en hoe de noodstopknop werkte.

Vervolgens werd nagegaan of de geselecteerde tankstations nog steeds LPG verkochten. Dit werd gedaan door telefonisch of per e-mail contact op te nemen met het bevoegd gezag.

Voorafgaand aan de controlebezoeken vond dossieronderzoek plaats bij het bevoegd gezag. Tijdens dit dossieronderzoek werd gekeken naar de wijze waarop het bevoegd gezag zaken m.b.t. tot het LPG-gedeelte in de vergunning had geregeld. Ook werd de controlefrequentie bekeken en werd de handhavingsstrategie tegen het licht gehouden. Het bevoegd gezag was uitgenodigd om bij de controle aanwezig te zijn. Er werd vooraf afgesproken dat de controles zouden worden uitgevoerd door de medewerkers van de VROM-Inspectie en dat bij overtredingen van kernbepalingen de VROM-Inspectie dan een beroep zou doen op het bevoegd gezag om direct over te gaan tot handhaving van deze overtredingen. Bij constatering van overtredingen van niet-kernbepalingen werd het bevoegd gezag door middel van een brief gevraagd er voor te zorgen dat de geconstateerde overtredingen binnen een bepaalde termijn ongedaan zouden worden gemaakt. De aanwezige medewerker van het tankstation werd tijdens de controle geïnformeerd over de bevindingen. Tevens werden de tankstationhouders per brief op de hoogte gebracht van de resultaten van het controlebezoek.

Om de bedrijfsbezoeken uniform en efficiënt te laten verlopen werd vooraf een checklist samengesteld. Als basis voor de checklist dienden het “Besluit LPG-tankstations milieubeheer” en PGS16.

Met behulp van de checklist werden de logboeken, de installaties en de voorzieningen van de LPG-tankstations gecontroleerd.

In het logboek worden de voor de LPG-installatie afgegeven certificaten en de bewijsstukken van de periodieke controles bewaard. Aandachtspunten tijdens het onderzoek waren onder andere de aanrijdbeveiligingen rondom de afleverzuilen en het vulpunt, het functioneren van de noodstopknoppen en het kennisniveau van de medewerkers.

De controlebezoeken zijn niet vooraf aangekondigd.

3.2 Resultaten

Besluit LPG-tankstations

Tijdens de controles werd geconstateerd dat het Besluit LPG-tankstations milieubeheer in sommige gevallen ontoereikend is om het milieu in voldoende mate te beschermen. Zo bleek dat sommige voorschriften door het bevoegd gezag op meerdere manieren werden geïnterpeteerd. Hierdoor gaan gemeenten (bevoegd gezag) verschillend om met bepaalde voorschriften. Een voorbeeld is het voorschrift 8.2.18 uit PGS16: *“de afsluiter op het vulpunt mag niet door onbevoegden kunnen worden bediend”*. Omdat dit voorschrift niet voorschrijft dat de afsluiter moet zijn afgesloten door middel van een slot vinden sommige gemeenten dat dit niet kan worden geëist.

Onbelemmerd zicht: het besluit geeft aan dat de medewerker van een tankstation zich tijdens het tanken van LPG in de buurt moet bevinden van de noodknop zodat indien zich een calamiteit voordoet maatregelen kunnen worden genomen. In de meeste gevallen zijn tankstations zo ingericht dat de LPG-installatie het verst verwijderd is van de winkel, waardoor het niet altijd mogelijk is om toezicht te houden tijdens het tanken van LPG. Zo is tijdens een controle geconstateerd dat de medewerkers geen zicht hebben op de LPG-installatie indien een bestelbus of een terreinwagen benzine of diesel staat te tanken. Ook al zouden de medewerkers zich in de buurt van de noodstopknop bevinden, dan is het de vraag of men op dat moment adequaat kan reageren. Men kan de situatie immers niet overzien. De toelichting op dit voorschrift zegt dat er geen rekening gehouden hoeft te worden met tankende personenauto's. Dit betekent dat de medewerkers geen zicht heeft op het LPG-gedeelte als er een auto benzine of diesel staat te tanken en dus niet adequaat kan reageren. De toelichting van het voorschrift staat haaks op hetgeen in het voorschrift staat.

Vulpunt: in het besluit wordt aangegeven dat de afsluiter van het vulpunt niet door onbevoegden mag worden bediend. Er is niet aangegeven dat het vulpunt moet zijn voorzien van een kast met slot. De toegang tot het vulpunt moet kunnen worden afgesloten. De meeste tankstations hebben het vulpunt voorzien van een kast die op slot kan. Bij sommige tankstations is geconstateerd dat de kast niet op slot kan, waardoor onbevoegden het vulpunt gemakkelijk kunnen bedienen. Tijdens de controle is steekproefsgewijs een aantal vulpunten opgedraaid. Bij drie tankstations kwam vloeibaar gas uit het vulpunt. Om er voor te zorgen dat het vulpunt daadwerkelijk ontoegankelijk wordt voor onbevoegden moet worden geëist dat het vulpunt moet worden voorzien van een slot.

Noodprocedure: gebleken is dat de meeste medewerkers de sticker met de noodprocedure wel kunnen vinden, maar de noodprocedure niet kennen. In de map met het noodplan wordt niet gekeken. De meeste medewerkers kunnen deze map vaak niet vinden of weten niet hoe de map er uitziet. Met name parttime medewerkers zijn slecht op de hoogte van de noodprocedure. Men geeft wel aan de noodknop te moeten indrukken bij een calamiteit, maar dat het onduidelijk is wanneer de brandweer moet worden ingeschakeld. Men kiest dan in eerste instantie ook er voor om de filiaalmanager of het hoofdkantoor te bellen. Tijdens een controle heeft zich een calamiteit voorgedaan waarbij LPG vrijkwam. Hieruit bleek dat, ondanks dat het personeel 15 minuten van tevoren had aangegeven bekend te zijn met de noodprocedures, deze niet werden gevolgd.

Deskundigheid medewerkers: tevens blijkt dat de noodprocedure nooit in de praktijk op locatie wordt geoefend. Men gaat er vanuit dat de medewerkers voldoende kennis opdoen tijdens de basiscursus en vindt het daarom niet nodig om op locatie te oefenen. De praktijk leert echter dat het nodig is om ook op locatie te oefenen omdat de medewerkers vaak niet weten hoe de noodknop moet worden gereset. Verder valt op dat de medewerkers niet betrokken zijn bij de gang van zaken op het tankstation. Hierdoor kan men een lekkage niet in een vroeg stadium herkennen. Medewerkers weten vaak niet of de LPG-installatie is gekeurd of hoe het noodplan of installatieboek er uitzien en waar deze zich bevinden.

Vrijgeven LPG-afleverinstallatie: de medewerkers van de tankstations kunnen via een knop op de kassa de afleverinstallaties blokkeren, zodat niet getankt kan worden. Bij blokkade vanaf de kassa krijgt de medewerker een piepgeluid indien een automobilist de afleverslang oppakt waarna de afleverpomp kan worden vrijgegeven.

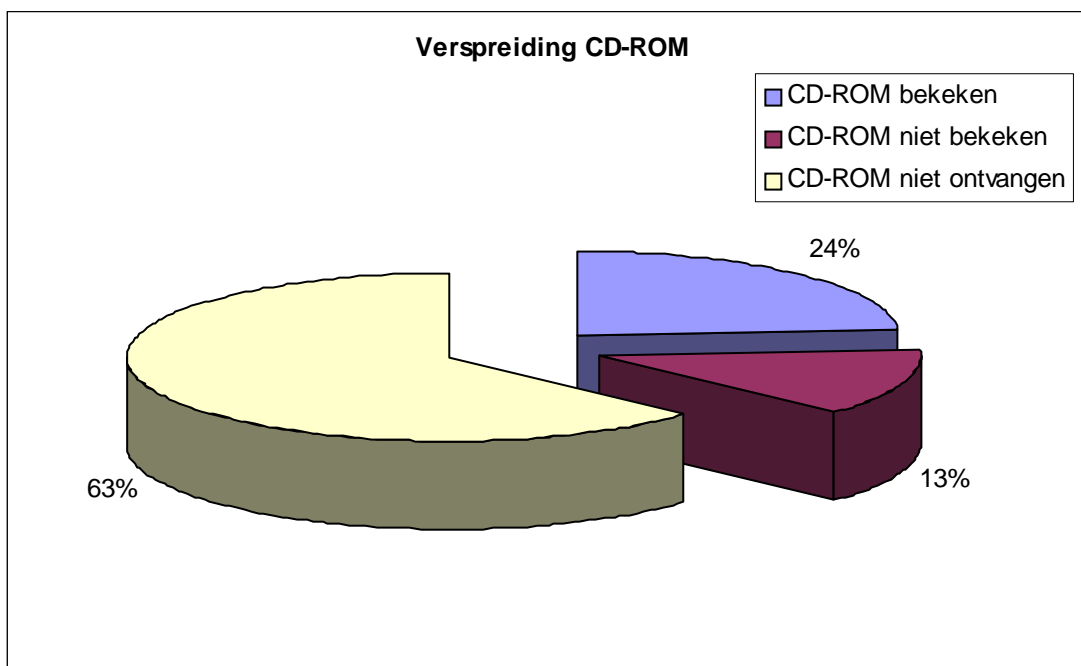

Hoewel deze optie aanwezig is wordt hiervan meestal geen of weinig gebruik gemaakt. Dit zou volgens de medewerkers te veel tijd kosten omdat men ieder keer naar de kassa zou moeten lopen om de pomp vrij te geven. Het personeel kiest er voor om de pomp voortdurend vrij te geven en verder te gaan met uitpakwerkzaamheden in de winkel, ook al heeft men hierdoor geen zicht op de LPG-afleverinstallatie/pompen.

Compliance assistance: de branchevereniging heeft samen met haar leden een Cd-rom gemaakt om ervoor te zorgen dat ieder tankstation op dezelfde manier haar personeel opleidt. De Cd-rom is vooral bedoeld om nieuwe medewerkers te scholen en als opfriscursus voor de rest van het personeel. Tijdens de controle blijkt dat 63 van de 100 tankstations niet bekend zijn met de Cd-rom. Tevens blijkt dat de medewerkers van 13 tankstations die de de Cd-rom wel hebben ontvangen deze nog niet hebben bekeken omdat zij niet beschikken over een computer of geen tijd hebben.

De Cd-rom bevat naast informatie over veiligheid, milieu, arbo en hygiëne op een tankstation ook vragen over deze onderwerpen. De medewerkers die de Cd-rom wel hebben bekeken en de vragen hebben gemaakt geven aan dat het goed is om op deze manier op de hoogte te blijven van de genoemde onderwerpen. Wel vindt men het jammer dat het niet mogelijk is om de uitkomst van de test zelf uit te printen.

Tevens is het opvallend dat het bevoegd gezag niet bekend is met de Cd-rom en deze ook niet heeft ontvangen.

Installatieboek: van de 100 tankstations die bezocht zijn, was bij 11 tankstations het installatieboek niet volledig. In het installatieboek ontbraken vaak de halfjaarlijkse keuringen, de controle van de Kathodische Bescherming en de formulieren van de eventuele reparaties aan de LPG-installatie.

Vulpuntstuurkast: door middel van deze kast wordt verbinding gemaakt tussen de afsluiters op de tankwag en de afsluiters op het reservoir. Hierdoor is het mogelijk om de tank te vullen. In de kast bevindt zich de vloeistofniveaumeter zodat de chauffeur het vloeistofniveau in de tank kan aflezen. De kast staat op ca. 5 meter afstand van het vulpunt. De vrachtwagen wordt zo dicht mogelijk bij het vulpunt geparkeerd om de vulslang zo kort mogelijk te houden en de kans op lekkage te verkleinen. De chauffeur bevindt zich tijdens het vullen van de tank bij de vrachtwagen om de bedieningspaneel op de vrachtwagen te kunnen bedienen. Om het vloeistofniveau op de vloeistofniveaumeter te kunnen lezen, moet de opening van de kast naar het vulpunt gericht zijn. Tijdens de controles is geconstateerd dat de opening van de kast ten opzichte van het vulpunt ongunstig is waardoor het niet mogelijk is om het vloeistofniveau in de tank af te lezen. Dit terwijl het besluit dit eist.

Bevoegd gezag: opmerkelijk is dat hoewel het bevoegd gezag heeft aangegeven dat het Besluit LPG-tankstations milieubeheer ontoereikend is, men de tekortkomingen niet in voorschriften in de Wm-vergunning opneemt. Na onderzoek in 2006 heeft de DCMR milieudienst Rijnmond (hierna DCMR) besloten de tekortkomingen uit het besluit in voorschriften op te nemen in de vergunning. De belangrijkste tekortkoming die moet worden verbeterd, is dat moet worden aangetoond dat de medewerkers voldoende op de hoogte zijn van de noodprocedure. Tevens vindt men dat het begrip onbelemmerd zicht beter gedefinieerd zou moeten worden. Daarnaast moeten duidelijke regels komen met betrekking tot de beveiliging van de afsluiter van het vulpunt.

Door het ontbreken van definities worden voorschriften uit het besluit vaak op verschillende manieren geïnterpreteerd door het bevoegd gezag (de gemeenten) waardoor de handhaving vaak te kort schiet. In veel gemeente blijkt dat in de vergunning nog geen voorschrift is opgenomen dat de maximale jaarlijkse doorzet van LPG limiteert. Tevens heeft het bevoegd gezag, op de DCMR na, in 2006 geen vervolgonderzoek gedaan naar de veiligheidsaspecten bij LPG-tankstations.

Tevens blijkt dat ondanks dat het bevoegd gezag van mening is dat het naleefgedrag bij LPG-tankstations slecht is men de controlefrequentie niet heeft verhoogd.

Sluiting LPG-afleverinstallatie: tijdens de controles zijn twee LPG-tankstations gesloten. Bij een tankstations werd een gaslek geconstateerd en bij de andere werkte de noodknoppen niet. In beide gevallen wist men in eerste instantie niet wat te doen. Beide gebreken zijn verholpen voordat de verkoop van LPG kon worden hervat.

Vluchtroutes: In PGS16 is opgenomen dat de hek rondom de LPG-installatie moet zijn voorzien van twee deuren tegenover elkaar. Tijdens de controle is geconstateerd dat in een enkele geval geen twee maar één deur in de hek is aangebracht. Tevens is geconstateerd dat de vluchtroutes vaak geblokkeerd waren en dat sommige deuren op slot waren.

4 Evaluatie LPG-onderzoek van de DCMR

Onderzoek bij LPG-stations door de DCMR milieudienst Rijnmond (DCMR).

Tijdens het onderzoek van de VROM-Inspectie zijn de LPG-tankstations in het Rijnmondgebied niet bezocht. Dit omdat de DCMR al eerder in 2006 zelf onderzoek heeft gedaan naar de veiligheidsaspecten van tankstations binnen haar werkterrein. Het doel van dit onderzoek was om na te gaan of er verbetering zichtbaar was ten opzichte van het onderzoek uit 2005. Het hierboven genoemd onderzoek is uitgevoerd in de periode 10 april tot en met 30 juni 2006. Uit het onderzoek blijkt dat ten opzichte van 2005 een aanzienlijke verbetering (94%) is geboekt. De belangrijkste speerpunten uit het onderzoek van de DCMR waren dat het installatieboek en de watersloten in de afvoerputten vaak niet in orde waren.

Hoewel er ten opzichte van 2005 in 2006 aanzienlijk minder overtredingen zijn geconstateerd, heeft men besloten nadere eisen op te leggen in de milieuvergunningen. De DCMR is namelijk van mening dat de tekortkomingen in het besluit een belemmering vormen voor de handhaving. De voorschriften die worden opgenomen in de vergunning hebben betrekking op het volgens de regels in werking stellen van de noodprocedure, het regelmatig controleren op de lektheid van LPG-installaties, de deugdelijkheid van de watersloten en de verplichte aanwezigheid van geschoold personeel. Volgens de DCMR kan het probleem van de matige kennis van tankstationmedewerkers alleen worden opgelost als kan worden aangetoond dat de medewerkers een cursus hebben gevolgd. Tevens is in het eindrapport 2006 geadviseerd om de controlefrequentie te verhogen naar minimaal één keer per jaar. Een kopie van een vergunning waarin deze voorschriften zijn opgenomen is opgenomen in bijlage III.

De vraag die gesteld kan worden aan de hand van de voorschriften, opgenomen in de vergunningen van de DCMR, is of het voldoende is dat moet worden aangetoond dat de medewerkers een cursus hebben gevolgd. Tot nu blijkt dat ondanks het feit dat de vaste medewerkers een cursus hebben gevolgd, zij vaak niet weten hoe zij moeten handelen bij calamiteiten. Het is daarom van belang dat de medewerkers ook in de praktijk op locatie oefenen. Het besluit eist dit wel maar dit voorschrift wordt tijdens de controle niet meegenomen door het bevoegd gezag.

5 Conclusies en aanbevelingen

5.1 Conclusies

Uit het onderzoek kan worden geconcludeerd dat:

- de vaste medewerkers redelijk op de hoogte zijn van de noodstopprocedure;
- de parttime medewerkers slecht op de hoogte zijn van de noodstopprocedure;
- de Cd-rom met informatie over veiligheid LPG door 63 van de 100 bezochte tankstations (nog) niet is ontvangen;
- het bevoegd gezag niet op de hoogte is van de Cd-rom en deze ook niet heeft ontvangen;
- de uitleg van "onbelemmerd zicht" in de toelichting behorende bij voorschrift 3.13a haaks op dit voorschrift staat;
- de noodstopprocedure in de praktijk niet op locatie wordt geoefend door het personeel;
- het bevoegd gezag aangeeft dat het Besluit LPG-tankstations milieubeheer moeilijk handhaafbaar is;
- de milieuvergunning wordt gebruikt om naar het Besluit LPG-tankstations milieubeheer te verwijzen maar niet wordt gebruikt om tekortkomingen van het Besluit te regelen. In een paar gevallen is geconstateerd dat inmiddels in de vergunning voorschriften zijn opgenomen met betrekking tot de doorzet van LPG;
- de opening van de cmt-kast ten opzichte van het vulpunt vaak ongunstig is hierdoor kan de chauffeur de vloeistofniveau in de tank vanaf de plek waar hij staat vaak niet aflezen;
- de DCMR nadere eisen heeft opgenomen in de vergunning om tekortkomingen uit het besluit te regelen;
- het besluit niet duidelijk aangeeft hoe men moet voorkomen dat het vulpunt ontoegankelijk wordt voor onbevoegden;
- het installatieboek niet goed wordt bijgehouden;
- de medewerkers vaak niet weten waar het noodplan is opgeborgen;
- de medewerkers vaak geen gebruik maken van de knop op de kassa om de LPG-installatie te blokkeren;
- het bevoegd gezag de controlefrequentie niet heeft verhoogd ondanks het regelmatig vaststellen van nalevingstekorten.

5.2 Aanbevelingen

- Het is aan te bevelen om de nadere eisen van de DCMR te bekijken en indien mogelijk op te nemen in het besluit. Hierdoor wordt voorkomen dat er voor bepaalde onderwerpen verschillende voorschriften worden opgenomen.
- Er moet duidelijkheid komen over voorschrift 3.13a en de toelichting behorend bij dit voorschrift.
- Voorschrift 8.2.18 van PGS16 met betrekking tot de manier waarop het vulpunt ontoegankelijk moet worden gemaakt voor onbevoegden moet beter worden geformuleerd.
- De branchevereniging stuurt de Cd-rom alsnog op aan het bevoegd gezag zodat zij verder compliance assistance kunnen uitvoeren. Ook moeten duidelijke afspraken worden

gemaakt tussen de branchevereniging en haar leden over de Cd-rom, zodat iedere medewerker de Cd-rom te zien krijgt.

- Het bevoegd gezag moet er toezien dat de noodprocedure in de praktijk wordt geoefend. Hiertoe kunnen voorschriften in de vergunning worden opgenomen die verplicht stellen dat het bevoegd gezag vooraf op de hoogte moet worden gebracht van de oefening, zodat zij in de gelegenheid is om aanwezig te kunnen zijn. Van de oefening moet een verslag worden gemaakt en moet een kopie worden gestuurd aan het bevoegd gezag. In het verslag moeten de namen van de medewerkers worden vermeld die deel hebben genomen aan de oefening.
- Het is aan te bevelen een vervolgonderzoek uit te voeren nadat de aanbevelingen uit dit rapport zijn overgenomen danwel zijn doorgevoerd. Het vervolgonderzoek kan gecombineerd worden met een onderzoek naar het lopende saneringstraject tot 2010 (knelpunten PR en GR).

6 Bijlage I: lijst bezochte LPG-tankstations

Regio	Naam LPG-tankstation	Straat	nummer	Postcode	Plaats
ZW	Benzinetankstation Avia Sakko B.V.	Paardevest	12a	4551 EZ	Sas van Gent
ZW	Autobedrijf Dekker	Spuistraat	40	4697 BB	Sint Annaland
ZW	Benzinestation Benzinex B.V.	Goudse Schouw	3	2405 ZX	Alphen aan den Rijn
ZW	Shell-Argos Van Hogendorpweg B.V.	Van Hogendorpweg	6	4204 XW	Gorinchem
ZW	Avia zelfservice station	Krommeweg	6	3343 LB	Hendrik-Ido-Ambacht
ZW	zelftankstation "De Leeuwenhoek"	Van Leeuwenhoeklaan	2	2713 RB	Zoetermeer
ZW	BP-Buitenhof	Vrijheidslaan	2		Delft
ZW	BP Actomat	Prinses Beatrixlaan	28	2595 AL	Den Haag
ZW	Tankstation Biesbroeck	Sint Annastraat	50	4524 JE	Sluis
ZW	BP Plaspoelpolder	Burgemeester Elsenlaan	156	2283 AE	Rijswijk
ZW	Texaco	Middenweg	17	4521 PG	Biervliet
ZW	BP zelftankstation Neherkade	Neherkade	2980	2521 VX	Den Haag
ZW	Martens Brandstoffen V.O.F.	Nieuwstraat	99	4576 AJ	Koewacht
ZW	Shell station Zegerbaan	Zegerbaan	2	2402 NL	Alphen aan den Rijn
ZW	Total De schepper	Het Zand	21	4576 CA	Koewacht
ZW	BP Dokweg	Dokweg	19a	3316 AD	Dordrecht
ZW	Automobielbedrijf Zeeuw B.V.	Nijverheidsweg	75-77	3341 LJ	Hendrik-Ido-Ambacht
ZW	Shell Station "Ringdijk"	Ringdijk	650	3331 LK	Zwijndrecht
ZW	Gabo autoservice Alphen B.V.	Kalkovenweg	7	2401 LJ	Alphen aan den Rijn
ZW	Zelftankstation Shell "Parallelweg"	Parallelweg	4	4143 LA	Leerdam
N	M.Postma Q8 Garage oliehandel	Suderein	44	9255LC	Tytsjerk
N	Esso Aldlan	Aldlansdyk	5	8934AA	Leeuwarden
N	Gulf Tankstation	Kanaalweg	1c	9411KB	Beilen
N	Automobielbedrijf Vlieghuis	Stationsstraat	5	9461 GP	Gieten
N	Brand Oil Servicestation	Scheiding	59	9865 VB	Opende
N	BP Servicestation "t Groeneland"	Oude Postweg	1	9355 TR	Midwolde
N	BIM-tankstation Leek	Industriepark	4	9351 PA	Leek
N	Shelltankstation Industrierweg	Industrierweg	46 B	9403 AB	Assen
N	Europa Garage	Europaweg	2	7742 PN	Coevorden
N	De Veste	Parallelweg	39	7741 KA	Coevorden
N	Garagebedrijf Wietse de Jager "Frije pomp"	Stationsweg	35	9254 HA	Hurdegaryp
N	BIM Tankstation Haren	Kerklaan	37	9751 NL	Haren
N	Automobielbedrijf de Jong	Statenweg	5 tot 7	7824 CR	Emmen

N	BIM Aardolieproducten	Rondweg	75	7824 AW	Emmen
N	Q8-station " Westerpark"	Tesselschadestraat	51	8913 HA	Leeuwarden
N	Brand Oil v.o.f.	Kommisjewei	46	9218 DG	Opeinde
N	BP tankstation "Jorna"	Drachtsterweg	4	8934 BV	Leeuwarden
N	BP Nederland V.O.F.	Zuiderhogeweg	78	9203 GZ	Drachten
N	Tankstation Wietse de Jager "Frije Pomp"				Hurdegaryp
N	Tankstation Q8 vd Heide	Rondweg	5	9861GK	Grootegast
NW	BP station H. Puyk	Utrechtsestraatweg	58	3911 TW	Rhenen
NW	BP Station Borst BV	De Leet	1	1645 VK	Ursem
NW	Bethlehem BV	Kievitstraat	20	1781 ZE	Den Helder
NW	Commandeurs Tankstations BV	Spaarndammerdijk	218	1013 ZV	Amsterdam
NW	De Zaan	Westerkoogweg	2	1541 TD	Koog a/d Zaan
NW	Tankstation Vos	Zuideinde	108	1541 CG	Koog a/d Zaan
NW	Waardenburg auto	Dr. Brugmanstraat	4	1911 EP	Uitgeest
NW	Bako AVIA B.V.	Fortuinweg	3	1544 VX	Zaandijk
NW	Merel	Plein	13	1521 AP	Wormerveer
NW	Wheermolen	J.F. Kennedyplein	30	1443 EC	Purmerend
NW	Van Schurink Shell	P. Nieuwlandstraat	112	3514 HL	Utrecht
NW	lesberts	Gageldijk	12		Utrecht
NW	BP De Meern	Meerdijk	124	3454 HV	Utrecht
NW	Biesheuvel	Aarbergerweg	2A	1435 CB	Rijsenhout
NW	Shell station Bantam	Franse Kampweg	16	1406 NW	Bussum
NW	Kromhout	Kruisweg	450	2132 LA	Hoofddorp
NW	Tankstation Tiems	Graaf Florislaan	29	8312 AW	Creil
NW	Van Staveren (zuid)	Gooiseweg	100	3897 LW	Zeewolde
NW	BP Schouten	Cartesiusweg	140	3534 BD	Utrecht
NW	Benzinex (Van Beynum)	Leidsestraatweg	132	3443 BZ	Woerden
Z	Shell Autobedrijf De Ronde v.o.f.	Esschestraat	121	5262BC	Vught
Z	Total 't Haasje	Rijksweg	2	6026 RR	Maarheeze
Z	Servauto Bitswijk	Bitswijk	4	5401 JB	Uden
Z	Shell Obers	Hogeweg	2	5751 KX	Deurne
Z	Texaco Schreurs Barrière Zuid	Keulse Barriere	9	5915 PG	Venlo
Z	Total Fina NL B.V.	Ninnesweg	96	5981 PD	Panningen
Z	Gulf Vaals	Maastrichterlaan	129	6291 EN	Vaals
Z	Tamoil Station De Kissel	De Kissel	43	6416 AA	Heerlen

Z	Esso Nederland BV	Graaf Engelbertlaan	75	4837 DS	Breda
Z	Total Selfservicestation oosterheide	Europaweg	15	4904 SH	Oosterhout
Z	Tankstation L. Hessels	Wilhelminastraat	75A	5104 GB	Dongen
Z	Total Ganzenweide	Terhoevenderweg	200	6413 EZ	Heerlen
Z	A&H Vismale B.V.	Vlijmenseweg	1	5223 GW	Den Bosch
Z	Shell Station De Pettelaar	Gestelseweg	1	5216 VA	Den Bosch
Z	Avia Tankstation De Schaapsloop	Dragonder	2	5554 GM	Valkenswaard
Z	Tankstation BP	Roermondseweg	112	6004 AV	Weert
Z	Grand Prix/ ODC b.v.	Steenstraat	2	5831 AD	Boxmeer
Z	Pico Bello	Boutenslaan	50	5615 JV	Eindhoven
Z	Tankstation Koper	Meijelseweg	3b	6089 ND	Heibloem
Z	Tankstation Esso Reijnen	Europaweg	21	5916 RP	Venlo
O	Shell	Rijssensestraat	146		Nijverdal
O	Garagebedrijf B. Hendriksen BV	Arhemseweg	13	7037 CX	Beek
O	Tankstation D. van Kampen B.V.	Methusalemiaan	59	7339 AG	Apeldoorn
O	Avia sefservice station Berflo Es	Breemarsweg	164a	7553 HT	Hengelo
O	Zelftankstation Lapender	Rijksstraatweg	6a	4103 NK	Culemborg
O	Shellstation Grootstal	Grootstalselaan	141	6533 KH	Nijmegen
O	Garage Altena en Zoon	Coevorderweg	3	7707 AP	Balkbrug
O	Tankstation Esso De Waal	Koekoek	21	6651 GP	Druten
O	Serv Auto Nederland B.V.	Baron van Nagelstraat	62	3781 AT	Voorthuizen
O	BP servicestation Atol BV	Vredenseweg	82a	7101 LR	Winterswijk
O	B.V. Gelderse Auto Service	Hoofdweg	4	3842 GZ	Harderwijk
O	BP Station Zutphen	Warnsveldseweg	170	7204 BJ	Zutphen
O	Gulf Tankstation Servocar	Emmerikseweg	7	7204 SB	Zutphen
O	BP Servicestation Van Boven	Vrijheidstraat	20	8081 XD	Elburg
O	Gebr. Vinke BV	Stationsweg	38	8091 AD	Wezep
O	Moto Markt	Kottenseweg	96	7101 JS	Winterswijk
O	Kolkman Brandstoffen B.V.	Borculoseweg	57	7141 VL	Groenlo
O	Wikkerink BV	Koningsweg	30	7102 DV	Winterswijk
O	Wed. Dalhuisen B.V.	Paasvuurweg	9	8161 CA	Epe
O	Autobedrijf Blekkink B.V.	Bredevoortsestraatweg	119	7121 BG	Aalten
O	Autoverhuur Heffing	Industrieweg	11	7141 DD	Groenlo

7 Bijlage II: Checklist

Checklist deelcontrole LPG-tankstations

I. ALGEMEEN

Naam tankstation :
Naam eigenaar/pomphouder :
Naam aanwezige medewerker :
Adres :
Postcode en woonplaats :
Gemeente :
Telefoonnummer :
Exploitant van de inrichting :
Datum controle :
Controle uitgevoerd door :
Melding ingediend op :
Vergunning verleend op :
Inhoud reservoir :
Datum laatste controle bevoegd gezag :

Algemeen (tijdens dossieronderzoek bij het bevoegd gezag)		OK	NOK	TOELICHTING
	Zijn er tijdens het laatste controlebezoek van het bevoegd gezag overtredingen geconstateerd. Zoja, welke voorschriften werden overtreden? Wat voor acties heeft bevoegd gezag genomen om ervoor te zorgen dat de overtredingen ongedaan worden gemaakt. Zijn de overtredingen na de acties van het bevoegd gezag ongedaan gemaakt. Zoniet, heeft het bevoegd gezag verdere stappen ondernomen (last onder dwangsom, pv, etc.).			

Algemeen op locatie		OK	NOK	TOELICHTING
	Om welke LPG-tankstation gaat het (BP, Shell, Total, plaatselijke pompen, etc.)? Waar bevindt de tankstation zich (langs de Rijksweg, binnen bebouwde kom, buitengebied, ect)? Zijn er nog andere tankstations in de nabije omgeving?			nee

II. VOORSCHRIFTEN BESLUIT LPG-TANKSTATIONS

Vs Besluit LPG-tankstations		OK	NOK	NVT	TOELICHTING
2.1	Reservoir is voor ingebruikname gekeurd en beproefd door de Dienst voor het Stoomwezen?	<u>Ja</u>			(A) Stempelplaat/ installatieboek datum:
2.3	De kathodische bescherming (KB) moet voor gebruik zijn goedgekeurd door KIWA (is van toepassing alleen bij ondergrondse tanks)				Datum:
2.5	Een KB moet jaarlijks worden gecontroleerd door KIWA.				Datum laatste keuring:
2.4	Een reservoir en leidingen moeten ten hoogste 6 jaar nadat de laatste keuring heeft plaatsgevonden, worden herkeurd. Als teken van keuring moet het reservoir worden voorzien van een stempelplaat met datum en kenmerk van de keuringsinstantie?				Datum herkeuring:
2.7	De slang van de afleverzuil, alsmede de bijbehorende koppelingen, moeten ten minste éénmaal per zes maanden worden vernieuwd dan wel hydraulisch worden getest op een effectieve druk van 2500 kPa (25 bar).				Datum:
3.1	Binnen de inrichting is op goed bereikbare plaats een noodplan (CPR8-1 bijlage I) aanwezig. Bedienend personeel is op de hoogte van de inhoud van het noodplan? Binnen de inrichting is een installatieboek (CPR8-1 bijlage II) aanwezig? In het installatieboek bevinden zich alle bewijzen van verplichte keuringen, beproevingen, controles en meldingen? Indien de inrichting niet is geopend voor de aflevering van LPG moeten de op afstand bedienbare afsluiters zich bevinden in de gesloten stand en moet het aflevert toestel zijn afgesloten.				
3.2	De installatie moet ten minste éénmaal per half jaar door een door de Dienst voor het Stoomwezen geaccepteerde installateur worden gecontroleerd.				Laaste keuring: Keuring binnen termijn:
3.5	Reparaties aan de LPG-installatie worden vermeld in het installatieboek?				
3.10	Het afleveren van LPG is verboden indien daarbij wordt gerookt of enigerlei vuur of kunstlicht, anders dan geïsoleerd kunstlicht, binnen een afstand van 5 m aanwezig is of indien de motor van het voertuig waaraan wordt afgeleverd in werking is.				
3.13	Zelf-tanken onder toezicht is mogelijk indien: a. de toezichthoudende persoon vanaf de plaats, waar de knop van de op afstand bedienbare afsluiters is aangebracht,				

	<p>onbelemmerd zicht kunnen hebben op het afleveren van LPG;</p> <p>b. de aflevering van LPG slechts mogelijk zijn nadat de toezichhoudende persoon het aflevert toestel hiertoe heeft vrijgegeven;</p> <p>c. tijdens het afleveren van LPG aan het motorvoertuig de toezichhoudende persoon zich bevinden op de plaats waar de knop van de op afstand bedienbare afsluiters te allen tijde kan worden bediend;</p> <p>d. op of nabij het aflevert toestel een duidelijk leesbare instructie voor het vullen van het motorvoertuig zijn aangebracht; voorzieningen moeten aanwezig zijn waarmee de toezichhoudende persoon tijdens het afleveren van LPG zondig mondelinge instructies kan geven aan degene die het aflevert toestel bedient.</p>				
3.14	<p>Binnen de inrichting moet een draagbaar poederblustoestel met een vulling van ten minste 6 kg blusstof aanwezig zijn. Het blustoestel moet onbelemmerd kunnen worden bereikt en steeds voor onmiddellijk gebruik beschikbaar zijn.</p> <p>Het blustoestel moet ten minste éénmaal per jaar op zijn goede werking worden onderzocht.</p>				
5.2	<p>Vullen van reservoir niet mogelijk zonder verbinding van de noodstopvoorzieningen van de tankwagen met het noodstopsysteem van de installatie. Indien tankwagen aanwezig is, noodstopsysteem daadwerkelijk beproeven. Indien geen tankwagen aanwezig, alle vulafsluiters in gesloten toestand. Zo niet, dan is het noodstopsysteem kortgesloten (dus fout).</p>				

Vs 1.3 van het Besluit juncto vs uit CPR 8-1		OK	NOK	TOELICHTING
8.1.20	Aanwezigheid handbedienbare afsluiters op de aansluitingen van het reservoir (noodstoppen)?			
8.1.24	Reservoir is omgeven door een hekwerk?			
	Hekwerk is 2 meter hoog en van stevig metaaldraad-vlechtwerk?			
	Hekwerk met twee deuren; deuren openen naar buiten; van buitenaf alleen met sleutel te openen; van binnenuit zonder sleutel te openen; gemakkelijk toegankelijk?			
	Op hekwerk "Roken en Vuur Verboden" of veiligheidssymbool?			
	Grondvlak binnen het hekwerk bestaat uit beton of steen (bestrating)?			
	Het grondvlak moet zodanig hellend zijn uitgevoerd, dat bij een lekkage uit een bovengronds reservoir geen vloeibaar product onder het reservoir aanwezig blijft			

	en dit niet kan afvloeien naar rioolputten, kelderopeningen en dergelijke.			
8.1.25	Reservoir is tegen aanrijden beschermd dmv. een doelmatige vangrailconstructie?			(K) - Bij tank
8.2.8	Noodstopknoppen voor afstandbediende afsluiters op reservoir aanwezig in verkoopruimte, goed bereikbaar en herkenbaar. Daadwerkelijk beproeven!			
	Noodstopknoppen voor afstandbediende afsluiters op reservoir aanwezig nabij afleverzuilen (in weglooprichting, herkenbaar). Noodstopsysteem daadwerkelijk beproeven!			
8.2.12	De kast om het aflevert toestel moet zowel aan de onderzijde als aan de bovenzijde zijn voorzien van twee tegenover elkaar liggende ventilatieopeningen. Afleverknop LPG uitsluitend met hand te bedienen en kan niet worden 'vastgezet'?			(A) - Bij aflevert toestel
8.2.14	Aflevert toestel is tegen aanrijden beschermd dmv. een doelmatige vangrailconstructie of met beton gevulde stalen buizen (middellijn 10 cm - hoogte min. 60 cm)? De afstand tussen de buizen mag niet meer bedragen dan 1 m. Andere, gelijkwaardige bescherming tegen aanrijding is eveneens toegestaan. Op of aan het aflevert toestel moet een te allen tijde duidelijk leesbaar opschrift van ten minste 3 cm hoge letters zijn aangebracht: "MOTOR AFZETTEN, ROKEN, OPEN VUUR EN GASFLESSEN VULLEN VERBODEN, MAXIMUMVULLING 80%".			(K - A) - Bij aflevert toestel
8.2.15	Slang aflevert toestel is voorzien van een breekkoppeling? De slang mag niet langer zijn dan 5 m, doch moet ten minste 3 m zijn.			(K) - Bij aflevert toestel
8.2.18	Afsluiter van vulleiding kan niet door onbevoegden worden bediend en is afgesloten dmv. Afsluitdop of blindflens?			(A) - Bij vulpunt
8.2.20	Vulpunt bevindt zich bovengronds en is tegen aanrijden beschermd dmv. een doelmatige vangrailconstructie of met beton gevulde stalen buizen (middellijn 10 cm - hoogte min. 60 cm)?			(K) - Bij vulpunt
10.2	Controle op gasdichtheid van de installatie bijv. door afzepen (wordt uitgevoerd).			

CD-ROM VNPI	OK	NOK	TOELICHTING
<p>Bent u bekend met de inhoud van de CD-ROM van de branche?</p> <p>Kunt u kort aangeven wat op de CD-ROM staat.</p> <p>Wat zijn voor u de belangrijkste leerpunten op het gebied van LPG en milieu/veiligheid op de CD.</p> <p>heeft de CD-ROM u geholpen de regels beter te begrijpen?</p> <p>Is naar aanleiding van de CD de werkwijze binnen het tankstation veranderd en zo ja, hoe?</p>			

Lossen van de vrachtwagen (PGS16)		OK	NOK	TOELICHTING
10.13.2	Het vullen van het reservoir mag niet mogelijk zijn alvorens de verbinding tussen de bedieningsorganen van de afsluiters van de tankwagen en de noodstopvoorziening van de afsluiters van het reservoir tot stand is gebracht. De in de vulleiding aanwezige op afstand bedienbare afsluiter mag slechts tijdens het vullen van het reservoir zijn geopend.			
10.13.3	Het lossen van een LPG-tankwagen mag niet geschieden gelijktijdig met het lossen van een tankwagen met andere motorbrandstoffen, tenzij de LPG-tankwagen zich op meer dan 25 m afstand bevindt van deze tankwagen.			
10.13.4	De motor van de tankwagen mag slechts in werking zijn indien dit noodzakelijk is voor het vullen van het reservoir. De motor van de tankwagen mag niet in werking zijn tijdens het aan- en afkoppelen van de voor het			
10.13.5	vullen benodigde slangen, tenzij er bij het aan- en afkoppelen niet meer dan 0,2 liter LPG vrij kan komen. Degene die de inrichting drijft moet er zorg voor dragen dat het vullen van het reservoir uitsluitend geschiedt door de tankwagenchauffeur, met inachtneming van het volgende: • alvorens tot het vullen van het reservoir over te gaan moet de chauffeur zich ervan overtuigen dat de situatie in de omgeving voldoende veilig is; • tijdens het vullen van het reservoir moet de chauffeur bij de tankwagen blijven en vanaf de bedieningsorganen van de tankwagen kunnen nagaan of de maximum toelaatbare vulling van het reservoir niet wordt overschreden.			
10.13.7	Een verbindingskabel, voor het afvoeren van statische elektriciteit, tussen het vulpunt van het reservoir en de tankwagen (zie 8.1.27) moet zijn aangebracht voordat de voor het vullen benodigde slangen worden aangesloten. Deze verbinding mag niet eerder worden verwijderd dan nadat het vullen is beëindigd en de slangen zijn afgekoppeld.			
10.13.8	De slangen die worden gebruikt voor het vullen van het reservoir, moeten steeds eerst visueel op een goede staat worden gecontroleerd alvorens te worden gebruikt. Beschadigde slangen moeten voor reparatie of vernieuwing worden afgevoerd. Slechts slangen van de tankwagen, die aan het einde zijn voorzien van een afsluiter, mogen			
10.13.9				

10.13. 10	<p>worden toegepast. Slanghaspels mogen niet verder zijn uitgerold dan strikt noodzakelijk is.</p> <p>Alvorens met het vullen van het reservoir aan te vangen, moet de hoeveelheid LPG in het reservoir zijn bepaald, waarna de bij te vullen hoeveelheid moet worden vastgesteld. Het reservoir mag maximaal tot 90% met vloeibaar LPG worden gevuld.</p> <p>Na het vullen van het reservoir moeten de afsluiters van het vulpunt worden gesloten en worden afgedicht door middel van een blinde flens of afsluitdop. Het vullen van het reservoir moet worden beëindigd voordat het maximale vulniveau wordt bereikt.</p>			
--------------	---	--	--	--

Bijzonderheden	OK	NOK	TOELICHTING
<p>Komen de door VI geconstateerde overtredingen overeen met de door het bevoegd gezag geconstateerde overtredingen.</p> <p>Overige bijzonderheden?</p>			

8 Bijlage III: Nadere eisen opgesteld door de DCMR Milieudienst Rijnmond

Voorschriften

1 LPG installatie

1.1.1

Een LPG-installatie moet lekdicht zijn. Een lekkage dient direct verholpen te worden en te worden geregistreerd in het logboek.

1.1.2

Om te beoordelen of de LPG-installatie lekdicht is moet dagelijks een controleronde gelopen worden waarbij minimaal het LPG-reservoir, het vulpunt en de afleverzuil moeten worden gecontroleerd. Van deze controleronde moet een registratie worden bijgehouden, bijvoorbeeld in het logboek.

1.1.3

Indien, ten gevolge van een lekkage, op een afstand van meer dan 5 meter van het LPGreservoir, het vulpunt of de afleverzuil, LPG zintuiglijk waargenomen kan worden dan moet de noodprocedure in werking treden. De noodprocedure dient minimaal de elementen uit bijlage 1 van de PGS 16 te bevatten. Een dergelijke lekkage wordt gezien als een ongewoon voorval overeenkomstig artikel 17.1 van de Wet milieubeheer en dient te worden gemeld aan het bevoegd gezag.

1.1.4

Het dienst doende personeel moet aantoonbaar een veiligheidsinstructie en een instructie van de noodprocedure gevolgd hebben. Een getuigschrift van beide instructies moet ondertekend zijn door zowel het dienstdoende personeel als de pomphouder.

1.1.5

Rioolputten, voorzien van een waterslot zoals vastgelegd in voorschrift 4.1.1 van het Besluit LPG-tankstations, moeten na het schoonzuigen, werkzaamheden aan de rioolputten, langdurige droogte of hevige regenval, doch minimaal 1 keer per half jaar worden gecontroleerd op doelmatig functioneren. Van deze controle moet een registratie worden bijgehouden in het logboek. Eventuele geconstateerde defecten aan een waterslot moeten direct worden verholpen.